

Nr 112.

Av herr **Ekman, Carl Gustaf, m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 96, om ändring i vissa delar av förordningen angående tillverkning och beskattning av maldrycker m. m.

I proposition nr 96 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels antaga förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker samt till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel,

dels besluta, att där restitution av skatt skall äga rum för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, restitutionen må utgå direkt av maltskattemedlen,

dels ock, med ändring av vad i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1918 föreslagits, beräkna inkomsten av maltskatten till 9,250,000 kronor.

Kungl. Maj:t har motiverat sin hemställan med *dels* statsfinansiella hänsyn, *dels* nykterhetshänsyn. I förstnämnda avseende har Kungl. Maj:t anfört disproportionen mellan den skatt, som påvilar brännvinet, och den skatt, som påvilar ölet, och framhåller det önskvärda i att ernå ett ungefär jämlit skattetryck å de alkoholstarkare maldryckerna som å de accispliktiga dryckerna. I det senare avseendet har Kungl. Maj:t framhållit, att en tredubbling av skattesatsen å maltet skulle åstadkomma en högst väsentlig minskning i maldrycksförbrukningen.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 3 saml. 61 häft. (Nr 112—113.) 1

När Kungl. Maj:t vid föregående års riksdag föreslog riksdagen en höjning av maltskatten med 10 öre att utgå enligt enahanda grunder som i årets proposition, anförde bevillningsutskottet såsom huvudskäl för sitt avstyrkande, att den föreslagna höjningen icke lät förena sig med de grundsatser, som fått uttryck i 1913 års riksdags beslut om begränsande av statsverkets beroende av från rusdryckshanteringen härflytande medel. Denna bevillningsutskottets invändning har Kungl. Maj:t i förevarande proposition sökt bemöta med en hänvisning därtill, att de av kristiden betingade restriktionsåtgärderna vålla en kraftig nedgång i statsverkets inkomster av rusdrycksmedel, så att dessa i statsverkspropositionen för 1918 skulle med 8,900,000 kronor understiga den nu gällande begränsningssiffran. Enligt vår uppfattning saknar denna invändning verklig bärighet. Ty i den argumentering, som nykterhetskommittén gav i sitt utlåtande den 15 december 1912 och som lagts till grund för 1913 års riksdags beslut, har kommittén med avseende på utvägen att så lägga fastställandet av begränsningssiffran, att av för nykterhetsfrågan främmande förhållanden betingade inskränkningar i statsverkets inkomster av rusdrycksmedel icke må medföra alltför häftiga kastningar i budgeten, såsom generell grundsats fastställt, att »begränsningssiffran bör minskas allenast för det fall att medeltalet av statens samliga inkomster av rusdrycksmedlen under en viss tid understiger den gällande begränsningssiffran». Det är sålunda uppenbart, att denna generella grundsats icke förutsatts förlora något av sin giltighet, därest utomordentliga förhållanden betinga en särskilt kraftig nedgång i statsverkets inkomster av rusdrycksmedel. Med den utformning, 1913 års riksdag gav åt sitt beslut, måste därför ett förverkligande av Kungl. Maj:ts förslag betraktas som stridande mot detta besluts klara och oförtydbara mening. Vi anse oss alltså ha goda grunder för att redan ur denna synpunkt icke biträda Kungl. Maj:ts proposition.

Det av Kungl. Maj:t anförda skälet, att en utjämning av disproportionerna i skattetrycket å ölet och de accispliktiga dryckerna är önskvärd, bygger på principen, att alkoholhalten skall tas till måttstock för beskattningen. Kungl. Maj:t motiverar nämligen förslaget om skattens tredubbling därmed att skattebelastningen å lageröl för närvarande allenast uppgår till 1.2 öre för procent alkohol, men till 3.7 å 3.8 öre å de accispliktiga dryckerna. Utan att yttra oss om denna beskattningsprincips lämplighet vilja vi endast fästa uppmärksamheten på det inkonsekventa i att å *ena* sidan motivera den föreslagna skattehöjningen utifrån denna princip, men å *andra* sidan bygga indelningen i olika skatteklasser på bryggeriernas *maltavverkningsmängd*.

Men även det i propositionen anförda skälet, att den föreslagna skattehöjningen skulle i hög grad befrämja nykterheten, synes oss föga bärkraftigt.

Visserligen kan det tänkas, att man ur nykterhetssynpunkt kan finna skäligt tillgripa skatteökning såsom ett medel att tillbakatränga ölkonsumtionen och dess skadeverkningar. Men då måste det bli fråga om skattesatser, som med en helt annan effekt än den i propositionen ifrågasatta stegrar priset och gör maltdrycker av åsyftat slag svåråtkomliga.

Härtill kommer att, då drycker emellan $2\frac{1}{4}$ procent och 3.6 icke skulle träffas av skatteökningen och väl dessutom förutsättas i försäljningsavseende skola tillhandahållas under mindre stränga restriktionsbestämmelser än det högre beskattade ölet, därav säkerligen skulle följa ökad konsumtion av drycker, som obestriddigen äro att betrakta som och faktiskt spela rollen av rusdrycker.

Riksdagens nykterhetsgrupp har även efter överläggning i frågan enhälligt funnit sig icke kunna biträda Kungl. Maj:ts proposition. Och det är i enlighet med dess uppdrag, som vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att *icke* bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 96.

Stockholm den 27 mars 1917.

Carl Ekman.

August Ljunggren.

Alfred Petré.
